

In zitting.

onze Ameri-
EDAL REVI-
orde van den
in Reformed
me te maken,
e vestigen op
g is het ge-
steeds trouw
nis. En toen
speciale studie
e, om het re-
Reformed
29 uitgegeven,
uld vanwege
Geloofsbelij-
den gelukkig

de dagbladen?
vuur wezen.
t in dit geval
lijving van de
beruchte) uit-
het gezag, of
de de religie,
Nederlandsche
weet, betref-
is niet alleen
Politie, maar
iligen Kerke-
alle afgoderij
lijk des Anti-
et Koninkrijk
n", enz.

1910, erken-
heid van gods-
overheid om
n, zooals ver-
neming geacht
chrift, voegde
t toe. De Syn-
t het oordeel
t onbijbelsche
rak uit dat er
uste clausules
Artikel toege-
drapping van
Artikel zelve
den lezing te

Synode met
e volgende:
der Overheid.)
t, uit oorzaak
ten geslachten,
ordend heeft;
rde door wel-
heid der men-
es met goede
Tot dat einde
n handen ge-
cherming der
acht te nemen
ook de hand
dienst, en het
oen vorderen,
e doen predi-
en gediend
biedt. Voorts,
e of staat hij
onderwerpen,
eerbied toe te
n alle dingen,
ed; voor hen
hen de Heere
n dat wij een
dzaligheid en
vij de Weder-
den, en in het
den en Magi-
stooten willen.
deren, en ver-
ader de men-

ovengenoemde
de Generale
ten in Neder-
bewijs in, dat
ogelijk aan te
erken van het
etreffende de
le praktijk.
kingen in het
ize groote af-
l uit in onze
id. Die staat
der centra-
onze evange-
ome Missions-
ze groep. En

verbonden aan haar is een zendeling in alge-
meenen dienst. Of, zooals wij dat hier noemen,
„Missionary at large", zoowat de functie waar-
nemend van een missionair superintendent.

Zoo noemden we reeds het feit, in verband met
ons Calvin Seminary, dat aan haar hoofd een
„president" staat, een blijvend functionaris. Vroe-
ger hadden we hier, à la Nederlandsche usantie,
een roterend rectoraat. Wellicht dat zooiets in
het land der Vaders excellent „werkt". Evenals
een roterend synodaal scribaat. Maar hier leerde
de ervaring, dat een meer blijvend functionaris
beter „werkt". Die in Nederland tot de betrok-
ken cirkels behooren, zullen misschien in hun
hart ons gelijk geven. De menselijke natuur is
zoowat dezelfde allerwege. „Sapientia sal".

Van functionarissen in algemeen dienst ge-
sproken — er komt nog een ander bij, naar het
lijkt — een jeugd-secretaris. In het land der
Vaders had men (of heeft men nog?) jeugd-
ouderlingen. Enkele kerkengroepen hebben zulke
mannen speciaal afgezonderd om jeugdverenigingen
te organiseren, om bestaande verenigingen te
versterken, om Ringen te organiseren, om het
Board-bestuur met raad en daad te dienen, om pro-
paganda te maken voor onze Nationale Federatie, of
Bond van Jongelingsverenigingen, om toespraken
te houden plaatselijk, classicaal en synodaal, tot
opwekking van belangstelling in het werk en de
idealen van de Federatie. En dat onder super-
visie der kerk. Zooals men Dr H. H. Kuyper aan-
haalt: „Naar eisch der Gereformeerde beginselen
heeft de Jongelingsvereniging de Kerk van Chris-
tus te erkennen... Het toezicht der Kerk geldt
niet het geheele verenigingsleven, dat als zoo-
danig buiten haar sfeer ligt, maar alleen voor
zoover het de zaken der religie aangaat, met name
de uitlegging van Gods Woord en de handhaving
der belijdenis".

Doch, helaas, in de bijna 300 kerken onze groep
bestaan tot hiertoe slechts 92 Jongelieden-vereni-
gingen. Dat moét noodig beter worden, „opdat wij
niet ten staarte worden", zooals Dr J. K. van
Baal ter Synode Dr van Rante aanhaalde. Daar-
om zoekt men den steun der Synode om het zaakje
aan den loop te krijgen door een collecte in de ker-
ken eenmaal per jaar. De jeugdsecretaris is geen
predikant. Gaat het goed met den (mannelijken)
jeugdsecretaris, dan zal er wel spoedig eene secre-
tarisse volgen voor onze meisjesverenigingen. In
„Bouwen en Bewaren" noemden we den naam
eener jonge dame, Mej. Timmer, die reeds loffe-
lijk werk verricht in deze lijn. Zal men in Neder-
land ons voorbeeld volgen — eerlang — na vele
jaren wellicht? Of alles terzijde schuiven? Maar —
of dat de beste methode is ten bate (niet ten
schade) van de belangen van Gods koninkrijk onder
jong en oud?

HENRY BEETS.

Grand Rapids, Michigan, 14 Juni 1938.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN

Hooggeachte Redactie,

Uit de Dagbladpers namen we ook in Nederland kennis
van de uitspraak van de generale vergadering der
Gereformeerde Kerken in Indië over de Oxford-Groep-
beweging en velen, die zich voor het optreden van deze
Beweging interesseerden, zullen met groote belangstel-
ling van deze uitspraak kennis genomen hebben.

Deze uitspraak toch bracht ons niet een uitspraak
van den een of anderen theoloog, welke, hoe noodig
en nuttig steeds, toch nimmer meer dan een persoon-
lijke uitspraak is, maar hier spraken de Kerken. Wat
aan deze uitspraak — in een enkel blad zelfs „princi-
piele uitspraak" genoemd — toch wel een zeer bij-
zondere betekenis geeft en dan ook met recht onze
belangstelling verdient.

Wij Nederlanders kennen Indië niet en weten dus
ook niet hoe de Oxford-Groep zich in Indië openbaart
en daar optreedt.

Gezien de tweërlei houding van onze Regeering
tegenover het optreden van de Nationaal-Socialistische
Beweging in Nederland en in Indië — waarvoor zij
zeker haar goede redenen heeft — blijkt het mogelijk
te zijn, dat Nederlanders in Indië, als aanhangers van
een bepaalde beweging, zich anders openbaren en anders
optreden, dan hun geestverwanten in Nederland.

Maar daarom dan ook juist — omdat wij in Neder-
land het optreden van de Oxford-Groep- of Buchman-
Beweging niet kennen en tweërlei optreden mogelijk
schijnt, spitsen we ons om te luisteren naar het oordeel
over haar door de Kerken in Indië. Zij toch moeten
in de eerste plaats tot beoordeling bevoegd en in staat
geacht worden.

Geachte Redactie, ik moet het uitspreken, dat de uit-
spraak der Indische Kerken mij wel zeer ernstig teleur-
stelde.

Vanwaar die teleurstelling? Omdat die Kerken in de
Oxford-Groep iets verkeerd zagen? Neen! Omdat zij er
ook veel goeds in zagen? Ook dat niet. Maar omdat
hier Gereformeerde Kerken een officiële uitspraak
deden en een Classis besloot, van welke uitspraak en
van welk besluit de Kerken m.i. niets dan onheil kun-
nen verwachten.

Mij blijkt daaruit, dat het mogelijk is in onze dagen,
dat Gereformeerde Kerken ten opzichte van een geeste-
lijke beweging, neen! zeggen, maar toch ook weer: ja!
afkeuren, maar toch ook weer goedkeuren; afwijzen,
maar toch ook weer toejuichen.

Nu zie ik zeer wel de mogelijkheid in of de wensche-
lijkheid soms, dat de Kerk zich over een bepaalde
beweging nog niet uitspreekt. Dat zij zich, om welke
redenen dan ook, haar oordeel nog voorbehoudt. Maar
dat een Gereformeerde Kerk met een persbericht komt,
waarin zij zich uitspreekt, zonder zich uit te spreken,
dat zij de schijn aanneemt leiding te geven, zonder
dit te doen, acht ik toch wel een zeer ernstig teken
des tijds, waarvoor ik niet nalaten kan met grooten
ernst de aandacht te vragen van allen, die onze Gere-
formeerde Kerken nog liefhebben.

De bezwaren van de Kerken in Indië, onder A. aan
het adres van de Oxford-Groep genoemd, hebben dan
toch maar op niets minder betrekking dan op: ten eerste,
het bestaan en voortbestaan der kerkelijke gemeenschap;
ten tweede, het werk van den Heiligen Geest in verband
met het geopenbaarde Woord Gods; ten derde, op het
niet tot hun recht doen komen van centrale geloof-
stukken; ten vierde, op een propaganda naar buiten,
die „licht" — dat is dus: gemakkelijk — tot on-
schriftuurlijke levenspraktijken aanleiding geeft.

Op grond van deze bezwaren wordt dan ook onder
D. uitgesproken, dat „de kerkeraden goed zullen doen
met de leden der kerken, die aan deze beweging deel-
nemen, op bovengenoemde bezwaren ernstig te wijzen
en, waar noodig, het deelnemen aan de beweging te
ontzagen..."

De ambtsdragers in de Kerk van Christus, voorgelicht
door de „meerdere vergadering" zien zich hier dus hun
taak en roeping aangewezen, om te handelen overeen-
komstig Gods Woord in Hand. 17.

Maar behalve A. en D. bevat die uitspraak ook nog
een B. en C.

En nu stel ik mij voor, dat ik, als ouderling door
de uitspraak der Kerken daartoe gedrongen, mijn taak
aanvat en met vermaan, „waar noodig", tot de kudde
ga, die ook aan mijn zorgen is toevertrouwd. Ik wijs
de leden op die uitspraak en dring aan op onderwerping
daaraan. Ik wijs ze op die ernstige principiële bezwaren
tegen de Groep. Ik wijs ze op A. en D.

Maar dan komen die leden met dezelfde uitspraak,
maar dan met B. en C., en zij vragen: moogt gij, dienst-
knecht van Jezus Christus, mij vermanen omdat ik
meewerk in een beweging welke, naar de Kerken zelf
hebben uitgesproken, (B.) „er zoo grooten ernst mee
maakte de roepstem tot bekeering te doen uitgaan tot
de wereld"? Moet gij mij vermanen, zelfs deelneming
ontzagen, aan een actie, die „veler consciëntie heeft
wakker geschud en het middel in Gods hand is ge-
weest om velen te brengen tot kennis van onzen Heere
Jezus Christus"? „die in ruimen kring verlevendigd
heeft de behoefte aan persoonlijke geloofsversterking
door Bijbellessen en gebed"? Moogt gij mij dat BE-
LETTEN?

Waarna hij mij dan toevoegt (C.): de Kerk acht „ver-
oordeelen van deze beweging voorhands niet verant-
woord", zijt gij, ouderling, dan meerder dan de Kerk?
En dan, ja, waarlijk, dan voegt hij mij, op aanstichting
van dezelfde uitspraak, ook dit steekhoudende nog toe:
Zie maar eens naar de gebreken in de eigen kring en
wees eens wat schuchterder, broeder!

Zoo sta ik dan, als ouderling gevolg gevend aan een
uitspraak van de Kerk, tegenover een gemeentelid, die
dezelfde uitspraak citeert.

REST ONS DUS NIETS ANDERS, DAN SAMEN UIT
TE MAKEN WIE IN DEZE VERMAANT MOET WORDEN,
HIJ OF IK.

Zoo ergens, geachte Redactie, dan is in deze uitspraak
toch wel „alle leiding zoek" en ik kan niet nalaten
neer te schrijven: o, vaders, op wien we ons voor en
te na beroepen, hoe hebt ge het klaar gespeeld met
die Remonstranten, die ook een centrale waarheid niet
tot haar recht deden komen, maar zich aan al dat
andere niet bezondigden en waardoor we toch heden nog
over zoo'n kostelijk belijdenisgeschrift beschikken.

Neen, geachte Redactie, dat is geen uitroep vol ironie,
maar dat is een uitroep van een ouderling, die de kudde
verscheurd ziet, omdat de leiders geen leiding meer
geven.

Laat de Kerk de Oxford-Groep tegenstaan OF niet
tegenstaan. Laat zij voorhands nog zwijgen en het
erkennen nog niet tot oordeelen in staat te zijn OF
om bepaalde redenen nog geen kerkelijke uitspraak
wenschelijk te achten. Maar ALS de Kerk spreekt, laat
zij dan de gemeente den weg wijzen en laat dan haar
ja, ja en haar neen, neen zijn.

Lisse.

G. RIETKERK.

Blozen?

Ook ditmaal lukt het me toch niet, te blozen, als
Ds H. Veldkamp in „Friesch Kerkblad" schrijft:

In „Het Handelsblad" van 28 Juni j.l. (Avondblad)
staat te lezen (in verband met de kwestie Oss): „Nog
steeds behoort het tot de goede gebruiken, er zich
in publieke organen van te onthouden stelling te
nemen in een zaak, welke sub judice is. In het-
zelfde verband noemt dit blad het overschrijden van
juiste publiciteitsnormen een „met voeten treden wat
goed en oirbaar is". Als dit geldt voor rechtzaken
in 't algemeen, dan in veel sterkere mate voor kerke-
lijke tuchtzaken. Ik denk hier natuurlijk aan het ge-
val-Drachten. Deze beschamende uitspraak van de
zoo veel geschimpte „neutrale pers" moge sommigen
doen blozen. Intusschen behoeft ik de uitdrukking „sub
judice" voor „De Reformatie" c.s. niet te vertalen. Voor
den eenvoudigen lezer zij opgemerkt, dat ze letterlijk
beteekent: onder den rechter, en dus zoo veel zeggen
wil als: terwijl de zaak nog in onderzoek is.

Tot zoover Ds Veldkamp.

Als ik hier blozen zou, dan zou het zijn vanwege
de al te groote eer, die hij ons blad gunt. Terwijl name-
lijk ons blad over de feiten, die in Drachten zich af-
gespeeld hebben, zoo goed als niets gezegd, en dan nog

steeds onder voorbehoud gesproken heeft (om dadelijk
tot de principiële vraag over de gaan), daar heeft
„De Heraut" zeer stellige, onvoorwaardelijke, mede-
deelingen gedaan uit het interne leven der kerk van
Drachten. Mededeelingen, die wij niet graag gepubli-
ceerd zouden hebben, en die alleen maar verraden, dat
sommigen in Bloemendaal verhaalden, wat in Drachten
„sub judice" was. Inzoverre deed „De Reformatie" dus
niet, wat „De Heraut" wel bestond. Maar Ds V. mént
nu eenmaal, dat ook „De Reformatie" uit Drachten
geklapt heeft met „De Heraut". Toch noemt hij dit
laatste blad niet expres. Natuurlijk mogen we nu
niet beweren, dat Ds H. Veldkamp vanwege partijdi-
gheid verzwijgt of vergeet, wat „De Heraut" publi-
ceerde. We moeten derhalve concludeeren, dat hij „De
Heraut" rangschikt onder de letters „c.s.", geplaatst
achter den naam van ons blad. Maar dat vinden we
te veel eer.

Overigens is Ds V. niet ter zake. Noch inzake de feiten,
noch inzake de rechtsvraag. Want, wat de feiten
betreft, „De Reformatie" besprak de kwestie Drachten
eerst, nadat de beslissing gevallen was, niet toen ze nog in onderzoek was (eerst
later kwam appél). En wat de rechtsvraag aangaat,
Ds V. redeneert alsof een kerkelijke samenleving onder
een „rechter" staat. Klanken, uit de periode van
Dr Geelkerken; maar die Ds V. zou vermeden hebben,
als hij met meer vrucht de artikelen van Prof. Greij-
danus had gevolgd, om van andere kerkrechtelijke voor-
lichting, die ons allen ten dienste staat, nu maar te
zwijgen. Er is hier geen „rechter", in den door Ds V.
bedoelden zin. Er zijn kerken, die elkaar tegemoet ge-
treken zijn, en die nu samen beraadslagen. Persoonlijke
kwesties van intiem aard zal men — niet omdat er
in de classicale stoelen rechters, doch omdat er in de
tuchtzaken personen gemengd zijn — in veel gevallen
niet mogen publiceren; een goede regel, waartegen
„De Heraut" zondigde. Maar de zaken van beginsel en
van kerkelijke praktijk gaan ons allen aan. 't Zijn
immers zaken van kerkverband? Zullen we, als
kerkrechtelijke fouten gemaakt worden, de kerken moe-
ten laten wachten tot... over zooveel jaar, als er generale
synode is, en de zaak meteen wordt afgedaan? En dat
op aandringen van dezelfde mensen, die ons komen
verzekeren, dat zij een onder wanbestuur zuchtende
kerk zoo snel mogelijk moeten te hulp komen (een
verwaarloosd „zusje", zei iemand, waaraan de andere
familieleden te hulp moeten schieten), desnoods onder
aanwending van machtsmiddelen, die niet door de be-
ginselen van het kerkrecht worden gedekt? De vrienden
van Ds V. mogen zoo'n „zusje" op hún manier te hulp
snellen, mogen het in de pers aan „alle zusjes" ver-
tellen — zonder opgave van motieven — en alle „zusjes"
zouden dan verder moeten zwijgen? Als instituut, en...
als organisme? Het zal niet gaan, Ds V.!

Ja, ja, van blozen en van den wereldlijken rechter
gesproken. Ik heb óók aan dien wereldlijken rechter
gedacht. Ik heb al eens vaak gezien, dat, als men bij
hém terecht komt, of in hooger beroep gaat, een vonnis
gevel wordt met publicatie van zijn rechts-
gronden. Want de zaak van het recht is een zaak
van Hem, bij Wiens gratie de koningen regeeren. En
de rechter is geen particulier persoon. Maar ik heb juist
deze week gezien, dat de particuliere synode,
die over de schorsing, vanwege de classis geschied, te
oordeelen had, in antwoord op ettelijke bezwaarschri-
ften, de motieven van haar besluit, ook waar
deze zuiver kerkrechtelijk van aard zijn, en
met persoonlijke tuchtkwesties van geenszins etc.
niets te maken hebben, huiten haar kort ver-
slag gehouden heeft. Ik heb, hoewel ik deze
motieven kende, en hoewel ons blad er op terugkomen
zal, opzettelijk gewacht met één woord er over te
schrijven, totdat ik zou hebben gezien wat de particu-
liere synode zou doen ten aanzien van de publicatie.
Helaas, ze heeft het kort verslag zoo kort gehouden, als
„maar kan. Inzake de rechtsgronden... geen woord!
Dat zou de wereldlijke rechter anders hebben opgeknappt,
Ds Veldkamp. Sub judice gaat het anders, én beter
toe. En dat nog wel, terwijl in de synodale commissie
ook Ds Veldkamp zit; dezelfde, die zijn pen nog al
eens in de inkt doopt, om tegen nietszeggende kerkelijke
verslagen ietwat spottend te toornen; dezelfde, die den
Gereformeerden Meisjesbond in zijn kerkblad lastig ge-
vallen heeft, door te verlangen, dat men van dien kant
maar eens wat meer publiceren moest over een per-
soonlijke aangelegenheid, die, ik weet niet
waarom, ineens Ds V. interesseerde. De meisjes moeten
délicate kwesties breed publiceren, en krijgen anders
van Ds V. een standje; maar de kerken mogen niet
eens vernemen, welke rechtsgronden een
synode heeft. Och, had Ds V. indertijd maar gedaan
zooals „De Wachter". Dit blad heeft royaal en eerlijk
den Meisjesbond zijn spijt betuigd over een opmerking,
op instigatie van Ds Veldkamp geschreven. Had Ds V.
zich ook tot die hoogte opgewerkt, hij zou misschien
ditmaal tusschen wel en niet voor publicatie in aan-
merking komende kwesties beter onderscheiden hebben...

Maar, ja, de onderscheidingen van Ds V. zijn me nu
toch ten eenenmale duister. Dezelfde broeder wreef zich
— 't is natuurlijk beidspraak — vergenoegd de handen,
toen Prof. Dr V. Hepp dingen, die „sub judice" waren
tot in een vierde brochure toe op zijn manier behandel-
de... Nu moet ik haast toch nog aan partijdigheid denken.

Overigens, een synode (particulier) moge al haar
rechtsgronden buiten de pers houden, ja zelfs een eere-
woord verlangen, dat bepaalde stukken niet zullen ge-
toond worden aan derden, zoodat ontvanger zelfs een
prae-adviseur der generale synode er buiten houden
moet, althans tot 1939 toe, het zal niettemin noodig

zijn, de zaak der kerken publiek te behandelen. Waartoe ook — althans voor „De Reformatie” — niemand zijn eerewoord behoeft te breken. We komen derhalve op de zaak terug in ons blad; maar wachten expresse deze week, omdat juist op Woensdagmiddag een bericht uit Drachten inkam, dat des avonds per radio verspreid was: inzake opheffing der schorsing van den predikant van Drachten.

Tot later dus. Want een niet toekomen aan de juiste publiciteitsnormen, dat kan ook een „met voeten treden van wat goed en oirbaar is” zijn. K. S.

Vóór en tegen geheime Synodes. (I.)

De Waldenzen en hun kerkelijke samenleving hebben steeds algemeene belangstelling genoten; zij zijn eens het Israël van de Alpen genoemd.

Uit de jongste geschiedenis der Waldenzische gemeente is van belang een discussie over het al of niet begeerenswaardige van geheime synodes. Over deze kwestie is veel geschreven, pro en contra. We zullen, daartoe in staat gesteld door de vriendelijkheid van twee belangstellende lezers, die uit het Fransch en Italiaansch enkele artikelen hebben willen vertalen voor ons blad (waarvoor wij hun ten zeerste dank zeggen), hier een en ander uit dien strijd vertellen.

We beginnen met een pro-artikel. In het blad „L'Echo des Vallées” (14 Dec. 1937) wordt sympathie betuigd met de idee, welke blijkbaar gepropageerd wordt, de idee van geheime synodes. Daar toch komt in de rubriek „Tribune Libre” het volgende artikel voor:

Waarde Heer Redacteur,

Het zij mij vergund iets te zeggen naar aanleiding van de zittingen der synode in comité generaal (met gesloten deuren) kort geleden vermeld in de Echo des Vallées. Niet met de bedoeling een op een verkeerde plaats aangesneden quaestie te doen voortduren (aangezien het niet tot de competentie van het publiek behoort het vraagstuk op te lossen), maar om de feiten die in geding zijn vast te stellen.

Sedert nu al verscheidene jaren leg ik ten overstaan der Synode verklaringen af die het voorwerp uitmaken van mijn overtuiging, namelijk dat het huidige stelsel in gebruik in de zittingen der Synode niet meer op de hoogte van den tijd is. Het komt mij voor dat men tamelijk naïef moet zijn om over de eerste belangen van ons kerkelijk leven in het openbaar te blijven beraadslagen of zelfs in tegenwoordigheid van alle leden der Waldenzische Kerk en van de vrienden aan wie het Moderamen der Synode het passend geacht heeft verlof te geven de zittingen bij te wonen.

Het is toch wel al te onnoozel te meenen, dat de beste wijze om te komen tot de oplossing der vraagstukken betreffende ons kerkelijk leven is, er heden ten dage over te redetwisten in vergaderingen waarvan alle leden der Kerk van hun zeventiende jaar af deel uitmaken; vooral wanneer men er aan denkt, dat zij die aan de beraadslaging deelnemen niet altijd een genoegzame kennis hebben van de vraagstukken die in een zoo beperkten kring als den onzen tusslotte dikwijls te persoonlijk worden; en als wij bedenken dat men er over zoo moeilijke vraagstukken voor de vuist redevoeringen uitspreekt die, uit dien hoofde, kunnen leiden tot buitensporige uitdrukkingen die tot onaangename gevolgen aanleiding zouden kunnen geven.

Een jarenlange ervaring inzake de werkzaamheden der Synode heeft mij gebracht tot de overtuiging welke ik in de volgende conclusies weergeef:

1o. Het grootste deel der kerkleden die de zittingen der Synode bijwonen ontvangt in 't geheel geen zegen (of nut, aucun bien fait) uit de beraadslagingen waarbij men tegenwoordig is, waarvan men niet steeds noch den geest, noch het doel, noch het nut begrijpt en die men algemeen beschouwt als een belangwekkend steekspel.

2o. Er zijn menschen die de Synode wenschen bij te wonen, niet uit belangstelling naar de zaken der Kerk, maar uit nieuwsgierigheid; zij verlangen dat de discussies levendig zijn om er van te „genieten”. Is het niet onlangs voorgekomen, dat men twee juffrouwen bij het verlaten van de zaal der Synode zich hoorde uitdrukken in deze woorden: „Het is mooier dan de bioscoop!”

3o. De „open” zittingen bieden bezwaren, die men niet terugvindt in vergaderingen met gesloten deuren: opwinding — gebrek aan verantwoordelijkheidsgevoel van de zijde van sommige sprekers — meer zorg om een „goed figuur” te maken dan om mede te werken tot het welzijn van de Kerk — overbodige redevoeringen van hen die er slechts aan denken hun persoonlijke stokpaardjes het publiek aan te bieden.

4o. De soms wat levendige discussies der synodeleden hebben dikwijls een schadelijken invloed op de eendrachtigheid van hun omgeving. Zij geven aanleiding tot gevoelens van antipathie onder diegenen die niet gewend zijn aan den strijd over ideeën, dien zij houden voor een strijd tusschen de personen. Er zijn menschen die voor een of anderen predikant geen achtting meer gevoelen, omdat hij zich veroorloofd had de denkbeelden van den dominee naar hun hart tegen te spreken.

Laten wij niet vergeten dat er veel geloovigen, vooral van het terrein der evangelisatie, zich ter Synode begeven, zooals zij gaan naar een aichtelijke bijeenkomst; zij komen er soms ontsteld vandaan. Moet men hun leiding geven, moet men hen geschikt maken om deel te nemen aan zulke zittingen, dan zal dat zeker niet gelukken door hen één maal per jaar naar de Synode te brengen; men moet hen eerst anders scholen. Trouwens alle goede leden van onze Kerken behoeven niet noodzakelijk in staat te zijn zich bezig te houden met kerkelijke vraagstukken en beheersquaesties; er zijn andere nuttigeren dringender zaken te doen.

5o. Sommige discussies kunnen stof bieden voor

achterklap: te dikwijls heerscht bij ons het gevoel, dat men alles kan zeggen wat men wil over sommige personen, die te hoog staan om daarop te antwoorden met den schuldige voor de rechtbank te dagen!

6o. Wat op de „open” zittingen der Synode gezegd wordt, wordt gezegd tot het groote publiek. Weet men niet dat er om ons heen menschen bestaan die zelfs weten te profiteeren van de eenvoudige kennisname van de zaken die ons het heiligst zijn om onze Kerk en haar werk schade toe te brengen? Zouden degenen, die de dikwijls zeer teedere belangen van de Kerk in het openbaar zouden willen bespreken, bereid zijn hun stoffelijke belangen „iorem populo” te bespreken?

7o. Het ontbreekt niet aan verdedigers van de rechten der leken en van de democratische beginselen van onze Kerken, paladijnen, die staande houden, in naam van die beginselen, dat alle kerkleden deel moeten nemen aan de Synode. Het komt mij voor, dat sommige argumenten ten doel hebben indruk te maken op de kleine luiden. De goede kerkleden weten dat niemand de rechten der leken beter heeft verdedigd dan hun predikanten, overal en altijd, en zonder ander doel dan te doen wat recht is. Men moet trouwens niet vergeten dat de Synode in gelijke verhouding samengesteld is uit predikanten en leken, en dat deze laatste benoemd worden door de Kerken uit hen die het meest bekwaam zijn en in staat een werkzaam aandeel te nemen in de wetgevende vergaderingen der Kerk. Alle rechten der leken zijn dus meer dan gewaarborgd.

8o. Men roept uit: de Kerken zullen niet meer vernemen wat er op de Synode geschiedt, indien de leden de zittingen niet kunnen bijwonen!

Laten wij er in de eerste plaats aan denken dat het „publiek” beperkt is tot één per duizend van de kerkleden. Bovendien brengen de afgevaardigden verslag uit aan hun Vergaderingen over den arbeid der Synode. Niets belemmert trouwens het Moderamen der Synode communicatie te publiceeren — zooals is voorgesteld — die belangwekkender en nauwkeuriger zouden kunnen zijn dan deze of gene soms weinig verstandige mondelinge mededeeling.

De slotsom: ik ben persoonlijk, evenals verscheidene anderen, er van overtuigd, dat het tijd wordt dat de Synode er toe besluit vast te stellen, door een nieuw Reglement, dat de beheerszittingen beperkt worden tot de leden der Synode. Dat sluit geenszins uit — zooals u terecht heeft opgemerkt, mijnheer de Redacteur — dat andere synodale zittingen bepaald en te voren geregeld mogen en moeten worden, waarin sommige vraagstukken van het kerkelijk en godsdienstig leven zouden kunnen worden uiteengezet voor alle kerkleden door bevoegde personen — predikanten of leken — die in staat zijn te antwoorden op de vragen en meningen (opinions?) van de Synodale Vergadering.

Ik verontschuldigd mij, mijnheer de Redacteur, U zoo uitvoerig de redenen te hebben uiteengezet waarom verscheidene synodeleden zich voorstellen de noodzakelijkheid om over onze vraagstukken met gesloten deuren te beraadslagen, opdat de kerkleden de ware redenen kennen die er ons toe dringen om te vragen dat de „open” zittingen der Synode in hoe langer hoe beperkter aantal voorkomen.

Met de meeste hoogachting, PAUL BOSIS.
Tot zoover deze week. In een volgend nummer hopen we te vervolgen. K. S.

BOEKBESPREKING

Dr C. J. Goslinga: „Richteren-Ruth”.
J. H. Kok — Kampen.

In de reeks „Korte Verklaring der Heilige Schrift met nieuwe vertaling” heeft Dr C. J. Goslinga het tweede deel van het boek der Richteren alsmede het boek Ruth behandeld (165 blz.). In de waardevolle reeks, die nog steeds gelukkig blijft voortgaan, bekleedt ook dit deel zijn plaats met eere. Er is veel, dat ons in dit voor ieder verstaanbare boek aantrekt. Hier en daar blijven teksteritische vragen over. Enerzijds wordt in Richt. 18:30 overgenomen de verandering van „Manasse” in „Mozes”, hetgeen trouwens ook voor de hand ligt; maar anderzijds wordt niet aanvaard de conjectuur, die in hetzelfde vers in plaats van „het land” wil lezen: „de ark”. Schrijver neemt hier zijn toevlucht tot een inlassching: „de bevolking van” (sc. het land). Zoo ware meer te noemen, waarover discussie mogelijk blijft.

Over 't geheel is hier een goede aanwinst in de serie gegeven, en blijven we heel de reeks bij al onze lezers hartelijk aanbevelen. K. S.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Drielal te:

Oosterbierum: Cand. S. Bosma, hulpred. te Grouw; Cand. J. S. Greidans, Tzum en Cand. K. Talsma, Veenwouden.

Aangenomen naar:

Soerabaja (Ned. Oost-Indië): J. Plomp te Grijskerke (Z.).

Intrede te:

Oudewater: W. van Dijk. Tekst: 1 Cor. 7:23 en 24.

Afscheid van:

IJsselmuiden-Grifhorst: R. W. Huizing. Tekst: Matth. 28:20.

Ds H. v. d. Zanden. †

Te Wapenveld is 12 Juli in den onderdom van 54 jaar overleden Ds H. v. d. Zanden, Geref. pred. aldaar.

Schorsing Ds G. Staal opgeheven.

Naar „De Standaard” bericht, heeft de Classis Drachten

in haar vergadering van Dinsdag j.l. besloten, de schorsing van Ds Staal op te heffen.

Hem is een maand verlof verleend.
Van de vijf ouderlingen, die geschorst waren, zijn drie uit hun ambt ontheven, van een is de schorsing wegens ongesteldheid van den betrokkene met drie maanden verlengd en van een is de schorsing met een maand verlengd, waardoor deze gelegenheid ontvangt ontheffing uit zijn ambt te vragen.

Dr W. G. Harrenstein.

Dr W. G. Harrenstein, Geref. predikant te Santpoort, die als Nederlandsch afgevaardigde de groote zendingsconferentie te Tambaram bij Madras heeft mede te maken, doet van te voren een reis door Nederlandsch-Indië. Dr Harrenstein hoopt 1 September van Holland te vertrekken, twee weken op Sumatra te blijven (zijn vroeger arbeidsveld was Medan) en zeven weken op Java. Zijn aanwezigheid zal zooveel mogelijk productief gemaakt worden voor het leven der Geref. Kerken in Indië.

Pro Veritate, Evangelisatie-maandblad voor het Zuiden.

Naar wij vernemen zal op initiatief van het Evangelisatiebureau „Het Zuiden” te Breda met ingang van 1 October a.s. verschijnen „Pro Veritate”, maandblad tot verbreiding van de kennis van het Evangelie in Noord-Brabant en Limburg. Het bestuur van 't Evangelisatiebureau zal de redactie vormen. Ds J. de Vries te Tilburg zal als eind-redacteur optreden. Het blad, dat evenals „De open Poort” in België speciaal het oog heeft op verbreiding van het Evangelie onder een overwegend Rooms-Kath. bevolking, zal worden uitgegeven door de N.V. W. D. Meinema te Delft. Hiermede gaat een lang gekoesterde wens van velen, die in de Zuidelijke provincies hun krachten aan den Evangelisatie-arbeid geven, in vervulling.

Dankstond Regeeringsjubileum H. M. de Koningin.

De classis 's-Gravenhage van de Geref. Kerken in Nederland, in buitengewone vergadering bijeen op 7 Juli, dankbaar erkennend den grooten zegen dien God in de 40-jarige regeering van H. M. de Koningin aan ons volk geschonken heeft,

besluit een door de Gereformeerde Kerken te houden dankstond uit te schrijven,
stelt in overeenstemming met een desbetreffend schrijven van den voorzitter van den Raad van Ministers daarvoor vast Maandag 5 September a.s. en geeft daarvan op deze wijze kennis aan de Geref. Kerken in Nederland en Ned. O.-Indië.

Dr J. HOEK, h.t. praeses.
Ds A. G. BARKEY WOLF, h.t. assessor.
J. J. FLOOR, h.t. scriba.

„GEREF. KERKEN IN HERSTELD VERBAND”.

Aangenomen naar:

Nijmirdum: Drs L. Th. A. v. d. Marel, cand. te Amsterdam.

Beroepen te:

Amersfoort: Cand. G. F. W. Herengreen te Amsterdam.

Haarlem: G. W. van Deth te Bussum.

Rotterdam: J. J. Buskes te Amsterdam-Zuid.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Tweetal te:

Aalsmeer: N. Brandsma te Wildervank en J. Tamminga te Harderwijk.

Zwaagwesteinde: D. Henstra te Haarlem en H. Visser te Dordrecht.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Tweetal te:

Middelharnis: M. Heykoop te Utrecht en H. Ligtenberg te Lisse.

Beroepen te:

Dirksland: A. van Stuyvenberg te Benthuisen.

Meliskerke: A. v. Stuyvenberg te Benthuisen.

Papendrecht: W. F. Lamain te Middelharnis.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Birdaard: Cand. D. J. Burgersdijk te 's-Gravenzande.
Coevorden (Evangelisatie): Cand. S. W. de Vries, hulpred. te Heerenveen.

Etten (toez.): H. Sterringa te Schalsum.

Groot-Ammers: J. de Langen te Wilsom.

Hoorn (op Texel): Cand. W. Wesseldijk te Den Helder.

Meerkerk: G. Lans te Waspik.

Schagen: P. H. Kapteijn Jr. te Blijham.

Schiernoonikoog: Cand. H. Caron te Rijswijk (Z.-H.).

Voorthuisen: J. W. v. d. Linden te Kootwijk.

Willemstad: J. A. Peters te Cothen.

Witmarsum: K. Strijd te Blija.

Winschoten (2e pred. plaats): J. E. Cannegieter te Bext.

Aangenomen naar:

Den Hoorn (Texel): Cand. W. Wesseldijk, hulpred. te Den Helder.

Lecuwarden: Dr J. N. Sevenster te Zuidbroek.

Lemele (toez.): Cand. H. Berkhof te Amsterdam.

Rotterdam-Vreewijk: C. M. Krijger te Beverwijk.

Sellingen (toez.): M. Marra te Leermens (Gron.).

Bedankt voor:

Eemnes-Buiten: D. J. v. d. Graaf te Schoonhoven.

Noordhorn: W. Sybrandy te Exmorra.

Intrede te:

Winsum-Baard: P. van Wijnen. Tekst: Rom. 15:29.

Afscheid van:

Borssele: J. C. Elenbaas. Tekst: Hand. 20:32.

Kamperven: H. Talsma. Tekst: Jes. 50:10.

Nieuwpoort: A. v. d. Kooij. Tekst: Hand. 20:32.

Sprang: W. Bousma. Tekst: Philipp. 2:12b en 13.

Vianen: L. Knier. Tekst: Jes. 1:13.

Weet U,
dat er MOOIE
PREMIES
beschikbaar zijn
voor het aanbrengen
van nieuwe
Abonnee's

?

Heden verscheen:

**VAN IDOLEN
EN SCHEPSELEN**

DOOR

A. JANSE

Een zeer belangrijk werk,
dat grondleggende gedachten biedt voor een
nieuwe christelijke anthropologie.

Prijs f 1.60 - Geb. f 2.25

IN ELKEN BOEKHANDEL
J. H. KOK N.V. KAMPEN

Medew.
Rotter.
Dam.
Ds J.
Kraan
Schre
Rotter
kamp.
Hilve
Capel

Alle st.
Prof. I

INHOUD:
de Schrift
Kerkelijk
den bloe
plaatselij
parkeeren
schetsen:
adviezen:
Sr. over d
Uit de bu
zitting, IV

INHOUD:
de Schrift
Kerkelijk
den bloe
plaatselij
parkeeren
schetsen:
adviezen:
Sr. over d
Uit de bu
zitting, IV

In ons n
in zijn ar
herinnerd
Werkver
band ont
moderne
van Roes
waren. E
renties e
den Hee
wordt: „
in wien
wen, hel
Gods ont
mensche
wil. God
deel en d
als in h
overwinn
en geme
merking,
weggesne
zoo rech
zelfde: o
de Zoon
wel REC
We ga
Christus.
dachte (g
maar der
om vern
voor ons
macht en
heeft, w
Almacht
ficalie va
is en me
lichamin
Geest”).
Zoon”. M
oerbied
en Perso
de gelijkt
ten. Om
terughou
zeer wij
heid, de
het woo
den per
waarhei
wij ook
kunnen
behoefte
prae-exi
over wa

1) II, p